

SLOVENEČ.

Političen list za slovenski národ.

Pe pošti prejeman velja: Za celo leto predplačan 15 gl., za pol leta 8 gl., za četrt leta 4 gl., za en mesec 1 gl. 40 kr.
V administraciji prejeman velja: Za celo leto 12 gl., za pol leta 6 gl., za četrt leta 3 gl., za en mesec 1 gl. V Ljubljani na dom pošiljan velja 1 gl. 20 kr. več na leto. Posamezne številke veljajo 7 kr.
Naročnine prejema opravišтво (administracija) in ekspedicijs, Semeniške ulice št. 2, II., 28.

Naznanila (inzerati) se sprejemajo in velja tristoletna petiti-vrsta: 8 kr., če se tiska enkrat; 12 kr. če se tiska dvakrat; 15 kr., če se tiska trikrat. Pri večkratnem tiskanju se cena primerno zmanjša.

Rokopisi se ne vračajo, nefrankovana pisma se ne sprejemajo.

Vredništvo je v Semeniških ulicah h. št. 2, I., 17.

Izhaja vsak dan, izvenredne nedelje in praznike, ob 1/6. uri popoldne.

Štev. 196.

V Ljubljani, v sredo 28. avgusta 1889.

Letnik XVII.

Vabilo na naročbo.

„SLOVENEČ“

edini katol.-konservativni slovenski dnevnik s prilogo „Domoljub“ vred velja za Ljubljano pri opravištvu ali v „Katol. Bukvarni“ prejeman:

Za celo leto predplačan 12 gl.
„ pol leta 6 „
„ četrt leta 3 „
„ jeden mesec 1 „

Za pošiljanje na dom se računi 10 kr. več na mesec.

Po pošti prejeman za vse avstrijske dežele pa velja:

Za celo leto predplačan 15 gl. — kr.
„ pol leta 8 „ — „
„ četrt leta 4 „ — „
„ jeden mesec 1 „ 40 „

Naročuje se lahko vsak dan, a list se dobi še-le z duem naročbe.

„DOMOLJUB“

sam brez „Slovenca“ stoji do konca l. 1889. s poštino vred, ali v Ljubljani na dom pošiljan le osemdeset novčičev.

Naročnine na to prilogo prejema „Slovenčev“ opravištvu in pa „Katol. Bukvarna“.

Vredništvo in opravištvu „Slovenca“ in „Domoljuba“.

Društvo v pomoč učiteljem, njihovim vdovam in sirotam na Kranjskem.

Kar se dandanes potrebuje za šole, za učitelje, jemlje se iz javnih blagajnic. A nekaj pred novo šolsko postavo l. 1869. ni bilo tako. Za šole so skrbele občine in župe, vsaka za svojo; ako so učitelji opešali, dobivali so nekaj svoje plače, drugo so

delili z namestnikom ali naslednikom. Vdove so tudi dobivale nekaj od sosesk, a to je bilo zelo skromno. Gledé na te okoliščine so osnovale šolske oblasti l. 1860. društvo v pomoč vdovam in sirotam ljudskih učiteljev na Kranjskem: „Pensions-Verein für Witwen und Waisen der Volksschullehrer in Krain“. Škofijski šolski nadzornik, pokojni gospod Jurij Savašnik, se je mnogo trudil za to društvo, a čutil se je tudi, da nekateri ljudski učitelji tako malo skrbé za svojo in svojih korist. A premoženja je bilo precéj, s koncem l. 1861. že 6500 gl. Nove šolske postave so marsikaj predrugačile. Škofijski šolski nadzornik je izročil vodstvo društva ravnatelju gosp. Karolu Legatu, ki je pozneje, korar in šolski nadzornik, umrl v Rudolfovem. Treba je bilo tudi pravila društva, ki so se naslanjala na bivšo šolsko sistemo, prenarediti, kar se je zgodilo l. 1870., in leto potem so si učitelji sami volili tedanjega c. kr. deželnega šolskega nadzornika, pod katerim je društvo prišlo do sedanjega premoženja, ki znaša vsega skupaj 48.126 gl.

Sedaj, ko so si učitelji sami pravila osnovali in predsednika volili, pričakovati je bilo, da se bodo tolikanj bolj zanimali za društvo. A bilo ni tako. Pristopali so le malo, pač pa so nekateri izstopili.

Sreča je bila za društvo, da bivši c. kr. šolski nadzornik l. 1872. društva ni popustil, sicer bi bili ostali udje kakor zapuščena čeda, ki si še le išče pastirja. Vsled modrega in varčnega gospodarstva je premoženje rastlo od leta do leta, tako, da se je l. 1882. po novih pravilih vdovam pokojnina zvišala na 100 gl. mimo prvotnih 60, in vzgojina na 25 gl. mimo prvotnih 16 gl. Pravila društva l. 1882. so se ozirala tudi na stare in onemogle učitelje, in izvanredne podpore se je tudi nekaj vsako leto podelilo. Vendar, ako primerimo število udov (69) s številom vseh učiteljev in učiteljic na Kranjskem, je to število zares prav skromno. Ali se mari učiteljem tako dobro godí, da z mirnim očesom lahko gledajo v tamno prihodnost? Mislimo, da ne. Izjave učiteljev so pač drugačne; kaj je torej vzrok, da nočejo pristopati k društvu, ki je osnovano

v njih korist? — Prašali so nekikrat predstojnika v vasi po uradnem potu, koliko ljudi v vasi poprek umrje. Odgovor: Pri nas nihče poprek ne umrje. Prašali so ga dalje: Koliko ljudi pri vas utegne umreti? Pri nas nihče ne utegne umreti. V tretje ga vprašajo: Koliko ljudi pri vas more in mora umreti? Na to modri mož odgovori: Pri nas vsi morejo in morajo umreti. Kaj velja, ako učitelji tega vaškega modrijana posnemajo. Pristopi pa tukaj še neka druga okolnost. Mnogo učiteljev je že od l. 1860. pri društvu. Ko pa vidijo, da oni sami in njih obitelj ne bode nikdar tega društva potrebovala, pa odstopijo, rekoč: mlajši učitelji naj sami zá se skrbé, kaj bodem jaz zá nje vplačeval.

Nastane tedaj glavno vprašanje, kako osnovati društvo, da bode vsak vdeleženeč, ne le nekateri korist imel od tega društva? Poglavitni nalog, skrbeti za vdove in sirote, naj le ostane, a treba se je ozirati tudi na opešane in take učitelje, katerih obitelj ne bode imela korist od tega društva; treba je pa tudi gledati na učiteljice, katere so z novimi šolskimi postavami poklicane bile k učiteljstvu. V ta namen ne kaže drugega, kakor pravila tako vravnati, da bode društvo vsemu učiteljstvu na Kranjskem pristopno. Lahko bi sicer rekli: Kaj nas brigajo učitelji, kaj bomo skrbeli za njih prihodnost, saj so že zadosti stari; manj ko je učiteljev udov pri tem društvu, toliko bolje za nas. A sedanji odbor se ne drži nikakor tega samopridnega načela, marveč vabi učitelje k društvu, svetuje jim, kako lahko skrbé zá-se in za svoje sedaj, dokler so še pri zdravju. To je najlepše pri tem društvu, da nikoga posebno ne boli, ako vplača nekaj v to društvo. Ko bode občinstvo videlo, kako učitelji skrbé zá-se in za svoje in se pri tem ne zanašajo le na pomoč drugih, bode jih toliko bolj čislalo in spoštovalo.

Vsako leto jeseni se zberó učitelji, udje tega društva, k občnemu zboru, letos bode občni zbor dne 2. septembra. Kakor vsako leto bomo tudi letos imeli ob 8. uri sv. mašo v mestni farni cerkvi pri sv. Jakobu, in potem pa zborovanje

LISTEK.

Omikan kmet.

(Poslovenil I. S—a.)

Ne daleč od majhnega mesta je živel na lepi kmetiji, ki je toliko dajala, da je pošteno brez velikih skrbi redila posestnika, majhen možiček Ivan Bahač. Slučajno pri tem možu ime ni samo povedalo, kdo je Ivan, ampak tudi kakošen je človek. Ivan Bahač je precéj sveta obhodil najpred kot dijak in pozneje kot vojak ter je res več videl in vedel, kakor navadni kmetje; čital je tudi redno novine, po krčmah je politikoval, in ker so se zlasti v krčmah često njegovim besedam čudili, mislil je res, da je omikan in dovolj pameten, da vé, kaj dela, četudi ne dela vsega tako, kakor navadni nevedni kmetje. Tako je, postavim, Bahač v svesti si svoje omike ob nedeljah, ko so drugi ljudje šli k božji službi v cerkev, šel na polje ali v šumo ter tukaj v velikem „tem-peljnu“ božjem po svojem godu opravljal službo božjo. Kedar je bil posten dan in je Bahač lačen postal, jél je, kar mu je dišalo, ter rekel: „kar gre skozi usta, ne ognusi človeka“, dasiravno je še Adam

v raju to trditev ovrgel. Pred resnično omikanimi ljudmi je ob takih prilikah imel vsakovrstne izgovore, katerih mu pa nihče ni verjel, saj je znano, kako malo resnice je v taki navidezni omiki. Ko bi mi morali svojo sodbo o Bahaču izreči, rekli bi, da je bil Bahač ošaben kmet, ki o zatajevanji samega sebe ni nič vedel, sicer pa je bil dobrega srea in je bližnjemu iz usmiljenja marsikaj dobrega storil, in ravno zaradi tega so mu ljudje njegove slabosti prizanašali.

Prigodilo pa se je, da so v Bahačevi domačiji novo šolo postavili. K tej slovesnosti, ki se je začela v cerkvi, nadaljevala v novi šoli in končala v cerkvi, kakor je sploh navadno, bili so vsi bližnji gospodje in boljši kmetje povabljeni. K obedu v krčmo je prišel tudi Bahač. V cerkvi in v šoli je bila zanj prevelika stiska, v krčmi pa je dobil vselej lep prostor, kajti bil je bogat, vedel je drzno govoriti, in omikan je tudi bil, ker mu je krčmar navadno rekel: gospod Bahač. Slučajno je ta slovesnost bila postnega dne in krčmar je nosil le postne jedi na mizo, kar je bilo vsem prav, le Bahaču ne. Zato je on hitro zasukal govor na post, in ker zavoljo navzočih duhovnikov ni upal naravnost proti postu govoriti, trdil je, da ima on dovoljenje, vsak dan meso jesti,

česar pa mu posebno domači župnik niso verovali, kajti oni bi morali o tem dovoljenji vendar kaj znati. Ker so tudi drugi dvojili in z glavami majali, da bi človek s takim trebuškom in tako okroglim licem mogel takšno dovoljenje dobiti, prijeli so ga župnik ostro za besedo, češ, naj dokaže, kdo mu je dal dovoljenje, postni dan meso jesti. Bahač pa ni bil mož, ki bi se takoj udal, ampak po koncu se je postavil in pred vso družbo trdil, da je njegov strije duhovnik, in je bil že večkrat v Rimu, kjer se je sprijaznil s kardinali in je tudi s papežem govoril — ta jako učeni strije mu je izprosil dovoljenje, da sme vsak dan meso jesti, in papež sami so mu to dovoljenje dali.

Vsi navzoči so se dvomljivo pogledovali in posmehovali. To je Bahača razkačilo. Če mu ne bi verovali, to bi še prenašal, ali da se mu posmehujejo, to mu je pa preveč. Oblastno se usede na svoj stol in morebiti bi si bil navlašče naročil pečene piške, ko ne bi bili gospod župnik pred njega stopili ter mu rekli: „Zapomni si Bahač! Jaz sem nekaj slišal, če si človek sam dovoli postne dni mesene jedi, tedaj mu Bog pozneje vse dni ne dá kruha.“ Po teh besedah je Bahač vstal ter odšel in pri enakih svečanostih ga ni bilo več videti, če tudi ni bil post.

v mestni dvorani. Na dnevnem redu bodo stvari pri vsakem obnem zboru navadne. Potem pride pa na vrsto prememba pravil. Glavno načelo pri tem je: a) Društvo se mora postaviti na podlago bolj obširno, pristopiti more tudi vsak ljudski učitelj na javni šoli na Kranjskem, pa tudi vsaka ne omožena učiteljica. b) Zavarovanje naj bode dvoje: 1. za čas življenja (Leibrente), 2. za pokojnino vdovam in sirotam. c) Kdor več plačuje, naj več koristi ima od društva. Vsako peto leto prirašča pravica do večje pokojnine za „osmino“. Kdor plačuje 40 let, naj dobiva vso pokojnino 200 gld., in ta svota se razdeljuje primeroma po letih vplačevanja. Sedaj je preobvladalo pri tem društvu le usmiljenje, sedaj naj se pa usmiljenje deli le na podlagi pridobljenih pravic. Se vé, da to načelo tudi vsem ugajalo ne bode, vsaj tako so govorili nekateri odborniki in trdili, da bode ravno to učitelje odvracalo, da bodo še manj pristopali. Vendar mislimo, prilika naj se ponudi učiteljem, da se tudi o tej stvari izgovoré.

Starejši učitelji naj prilično pokažejo mlajšim, kako lahko skrbé za svojo korist, in to je jedro vseh teh razprav in obravnav; sicer pa starejši učitelji pri tem ne zgubé ničesa, kajti oni so pristopili na podlagi sedaj veljavnih pravil, postarali so se in mnogo jih vplačuje pri društvu poglavitno iz tega namena, da se ohrani učiteljem lepa pomoč za „neprijetne dneve“. Kdor namreč ne bode potreboval, toliko bolje njemu, a tolaži se lahko, da je svojim kolegom pomagal po svoji moči.

J. J.

Papeževa okrožnica.

(Konec.)

Posebni razlogi, zakaj se izrečno sv. Jožef kot patron katoliške cerkve na pomoč kliče in zakaj zopet cerkev takó visoko ceni njegovo varstvo, so ti, da je bil soprog Marijin in rednik Jezusa Kristusa. Odtod izvira njegova častljivost, bogastvo milosti, svetost in krasota. Res je častljivost matere božje tolika, da ne more biti večja. Ker je bil pa sv. Jožef z blaženo Devico z zakonskimi vezmi zvezan, nedvojno je, da takó blizu dosega ono vzvišeno častljivost, s katero mati božja nadvladuje vse ostale stvari, kakor nikdo drugi. Kajti zakon je med vsemi najtesnejša skupnost in združenje ter po svoji naravi tirja navspolnost imetja. Če je tedaj Bog dal blaženi Devici Jožefa za ženina, dal jej s tem ni samó tovariša za življenje, pričo njenega devišstva in varuha njene časti, marveč tudi vsled zakonske zveze deležnika njene prevzvišene častljivosti.

V enaki meri je vsled tega po visočanstvu in častljivosti nad vsemi ljudmi, da je bil po božjem sklepu varuh Sina božjega in so ga ljudje smatrali za njegovega očeta.

Iz tega je sledilo, da je bila Beseda božja Jožefu ponižno udana in pokorna ter mu je izkazovala vse spoštovanje, katero otroci dolžujejo starišem. Iz te dvojne častljivosti so dalje izvirale dolžnosti, katere narava predpisuje hišnim očetom, takó da je bil Jožef pravni in naravni varuh, stražnik in zaščitnik hiše božje, katero je oskrboval. Te dolžnosti in opravila je tudi izpolnoval v celi dóbi

svojega umrljivega življenja. Skrbel je, da je z vso ljubeznijo in vstrajnostjo varoval svojo Ženo in Otroka božjega; da jima je z delom služil živež; rešil ju v varno zavetišče smrtne nevarnosti, provzročene vsled Herodeževe nevoščljivosti, ter bil v neugodnih potovanjih in britkosti prognanstva stalni spremljevalec, pomočnik in tolažnik Jezusov in Marijin. Hiša božja pa, katero je Jožef vodil z očetovsko oblastjo, obsegala je začetke nastajajoče cerkve. Kakor je najsvetejša Devica mati Jezusa Kristusa, tako je tudi mati vseh kristijanov, katere je na gori Kalvariji sredi največjih muk Izveličarjevih rodila; tako je tudi Jezus Kristus nekako prvorojenec kristijanov, ki so postali s posinjenjem in izveličanjem njegovi bratje.

To je razlog, zakaj sveti patrijarh množico kristijanov, iz katerih obstoji cerkev, posebno smatra za svoje varovance, saj je vendar to ona po celem svetu razširjena družina, nad katero ima kot soprog Marijin in oče Jezusa Kristusa očetovsko oblast. Popolnoma umestno je tedaj in vredno sv. Jožefa, da tudi sedaj z božjim varstvom brani in brani Kristusovo cerkev, kakor je nekaj najvestneje skrbel za potrebe nazareške družine.

Kakor Vam je znano, častiti bratje, potrjuje ravnokar povedano tudi od svete liturgije sprejeto mnenje mnogih cerkvenih očetov, da je namreč Jožef, patrijarha Jakoba sin, predznamoval našega Jožefa osebo in oblasti ter napominal s svojo bliščečo slavo velikost prihodnjega varuha svete družine.

Razven pomenljivih skupnih imen so, kakor znano, mej obema še druge jasne sličnosti: najprvo, da si pridobi posebno naklonjenost in milost svojega gospoda; kajti ko ga je ta postavil na čelo celemu svojemu gospodarstvu, postala je zaradi Jožefa kraljevska hiša srečna in bogata. Še važneje je, da je vsled kraljevega povelja izvrševal nad celim kraljestvom najvišjo oblast ter je v dóbi slabih letin z modro previdnostjo preskrboval Egiptčane in njihove sosedé, tako da ga je kralj imenoval „izveličarja sveta“. Takó vidimo v patrijarhu stare zaveze v resnici podobo našega sv. Jožefa.

Kakor je bil prvi za gospodarstvo svojega gospoda osrečujoč in koristen ter je kmalu čudovito pomagal celi državi, ravno takó se sme misliti, da je drugi v varovanje krščanskega imena določen, da brani in brani cerkev, ki je v resnici hiša Gospodova in kraljestvo božje na zemlji. Vsi, naj si bodo kateregakoli stanú, imajo vzroke, da se priporočé varstvu sv. Jožefa. Hišni očetje imajo v sv. Jožefu vzvišen vzor očetovske paznosti in skrbnosti; zakonski popolni vzgled zakonske ljubezni, sloge in zvestobe; device vzgled in zaščitnika deviške čistosti. Ubožani plemiči naj se iz Jožefovega vzgleda učé, da tudi v nesreči ohranijo dostojanstvo, bogatinci pa naj skušajo umeti, za katere zaklade se je treba z vsemi močmi truditi. Reveži, posebno rokodelci in vsi siromaki, pa imajo posebno pravico do Jožefovega varstva in posnemanja. Kajti on, čeravno kraljevskega rodú, mož največje in najsvetejše vseh ženú in rednik Sinú božjega, določil je življenje svoje delu ter z delom svojih rôk potrebno preskrboval svoj družini. Poklic nižjih tedaj, če se prav sodi, nikakor ni zaničljiv; ni samó pošten, marveč se more vsako rokodelstvo celó zblažiti s krepostjo.

Jožef, zadovoljen z malim, kar je bilo njegovo, prenašal je tesni položaj ravnodušno in plemenito po vzgledu svojega Sina, ki je sprejel blapčevsko podobó, čeravno je bil gospod vsemu, in si je prostovoljno naložil najskrajnejšo silo in revščino. To premišljujoč naj se ohrabré vsi oni, ki stradajo in si z rokami služijo kruh; če je brez rušenja pravičnosti mogoče, priti morejo iz svoje revščine v boljši položaj, toda pamet in pravičnost ne dovoljujeta, da bi se ovrgel po božji previdnosti določeni red.

Da, poprijemati se sile in vstaje je neumno početje, ter provzročuje navadno večje zlo, kakor je ono, katero se hoče odpraviti. Reveži naj tedaj ne zaupajo obljubam vstajnikov, marveč le vzgledu in varstvu sv. Jožefa, kakor tudi materini ljubezni cerkve, ki je za njihov položaj vedno bolj in bolj skrbna.

Obetamo si, častiti bratje, veliko od Naše avtoritete in škofovske skrbnosti ter zanesljivo pričakujemo, da bodo dobri in pobožni iz proste volje storili več, kakor zaukazujemo; ob enem pa zapovedujemo, da se v celem mesecu oktobru molitvi rožnega venca, o kateri smo izdali že prej predpise, dostavlja molitev k sv. Jožefu, katere obliko dobivate ob enem s to okrožnico, in da se bo to odslej vsako leto zgodilo.

Onim pa, ki pobožno opravljajo napominano molitev, podeljujemo za vsak pot sedem let in ravno toliko kvadragen odpustkov.

Jako koristno in hvalevredno je tudi, kakor je v mnogih krajih običajno, da se mesec marcij z vsakdanjimi pobožnimi vajami posvečuje na čast sv. Jožefu. Kjer se to ne more zgoditi, naj se vsaj v glavni cerkvi vsakega mesta pred njegovim praznikom opravlja triduum. Kjer praznik sv. Jožefa ni zapovedan praznik, opominjamo vse, da vendar praznujejo ta dan takó, kakor zapovedan praznik.

Mej tem pa Vam, častiti bratje, Vašemu duhovništvu in ljudstvu v poročstvo nebeških zakladov in v znak Svoje naklonjenosti ljubeznjivo podeljujemo apostolski blagoslov.“

Politični pregled.

V Ljubljani, 28. avgusta.

Notranje dežele.

Za *kornega poveljnika v Pragi* namesto ranjkega Filipoviča bo bajé imenovan nadvojvoda Friderik.

Berolinski „Reichsanzeiger“ objavlja podelitev reda črnega orla Nj. visokosti *nadvojvodi Francu Ferdinandu*.

Na dunajskem in pražkem *vseučilišču* se bode ustanovili stolici za primerjajočo etnografijo in antropologijo. Naučni minister Gautsch je v tem oziru prašal dunajski akademski senat za mnenje ter se glasi dotični odgovor ugodno.

Dunajski antisemitje so se razcepili v dve stranki. Od nemško-narodnih Schönererjevcev so se ločili „avstrijski antisemitje“ pod vodstvom Luegerjev in Pattai-evim ter bodo ustanovili dnevnik „Wiener Nachrichten“, ki bo začel dne 1. oktobra izhajati.

Češko-akademsko bralno društvo v Pragi je bilo razpuščeno. „Narodni Listy“ pravijo, da se je to zgodilo zaradi tega, ker so se „čudno obnašali“ zastopniki tega društva na pariškem dijaškem shodu.

*

Preteklo je nekoliko let po tej slovesnosti. Kar se je že mnogim zgodilo, zadelo je tudi Bahač: njegovo premoženje je nagloma ginilo v kljub njegovi omiki. Mogoče je tudi, da je ravno zavoljo svoje omike Bahač obožal, ker ga je Bog rajši imel, kakor on samega sebe. Zraven tega so nastopili hudi časi, v katerih je mnogo gospodarjev popolnoma na nič prišlo, ker človeške moči božje kazni ne morejo odvrniti. Gospod župnik so imeli veliko truda in skrbi, da so najhujšo silo odvracali od svojih siromakov, posebno tistih, ki so se sramovali očitno pomoči prositi. Marsikateri na videz še trdni posestnik je prišel pozno zvečer v župnijsko hišo ter je potožil svojo nevoljo in župnik so ga tolažili, če je bilo mogoče, pomagali mu in — molčali, kakor se duhovnemu očetu spodobi.

Da se tudi Bahaču slabo godí, je bilo župniku znano, kajti od zgoraj omenjene svečanosti so ga skrbno opazovali, zlasti ker so videli, da se je njihovo proročanstvo tako naglo začelo spolnovati. Gospod župnik pa so tudi opazili, da je božje zdravilo pri Bahaču imelo dober vspeh. Bahač je postal bolj tih in ponižen, v nedeljo je prišel v cerkev k sv. maši, v krčmi so ga le malokdaj videli; na

obrazu in obleki se je videlo, da pomanjkanje trpi, česar pa še javno ni pripoznal.

Pri gospodu župniku je bila vsak večer še pozno po noči videti luč. Po dnevu so imeli toliko skrbi in dela s svojimi župljani, da so morali svoje stanovske dolžnosti po noči opravljati. Nekega večera se že jako pozno odpró vrata, in v hišo stopi počasnih korakov in nekako bojazljivo — Bahač. Prejšnji ponos ga je čisto zapustil, in na obrazu se mu je videla sila in skrb. Spoštljivo se je začel opravičevati, da tako pozno pride in gospoda v molitvi moti, a gospodu župniku to ni bilo nič nenavadnega. Bahač je začel to in ono govoriti, ker mu je bilo težko, svoj pravi namen povedati. Naposled pa vendar tiho in bojazljivo popraša, ali bi mu gospod župnik mogli pol korca žita posoditi?

„Kaj pravite, gospod Bahač, pol korca žita naj vam posodim?“ odgovori župnik začudeno, hoteč pri tej priliki po božji kazni že omehčanega moža opozoriti na lastno krivdo. „Da, posoditi“, rekel je ves potrtr Bahač, „kajti jaz nimam več skorjice kruha doma, pa tudi ne krajcarja denarja, da bi si kruha kupil. Že več tednov trpimo hudo pomanjkanje; Bog me je hudo kaznoval“, pravi dalje in gospoda župnika za roko prime spominjaje se na njegovo

proročanstvo pri blagoslavljanju nove šole. „Sto in stokrat sem že na vaše besede mislil, ki so se popolnoma uresničile. Zdaj sem pa tudi popolnoma neumnost svojega prejšnjega obnašanja izprevidel in spoznal, da se človek ne sme brez kazni nad božje zapovedi povzdigovati.“ Pri teh besedah so Bahaču solze v oči stopile.

„V takih okoliščinah, pravijo gospod župnik, mi ni treba veliko govoriti, samo to željo naj izjavim, da vse dni svojega življenja ostanete tako vereni, poniženi kristijan. Ošabnost vodi v časno in večno nesrečo, ponižnost nas pelja po ravni poti v izveličanje. Bahač! Zahvalite se Bogu, da vas je obiskal, in spoznate, da Bog ni le pravičen, ampak tudi usmiljen; podarujem vam pol korca žita in bom tudi nadalje skrbel, da se najhujše sile rešite.“

Še dolgo sta oba potem skupaj sedela in ubogemu Bahaču je dobro délo, da je lahko enkrat popolnoma svoje srce odkril g. župniku, ki je bil vedno njegov najboljši prijatelj. Bogat ni več postal Bahač, pač pa pobožen; od njegove omike mu ni nič ostalo nego žalostni spomini, dokler ga ni Gospód k sebi poklical in ga rešil njegove omike in vseh nadlog.

Vnanje države.

Iz Sofije so se zadnji čas med svet raztrosile vesti o **srbskem** oboroževanju. „Pol. Corr.“ temu oporeka, piše: Srbski minister notranjih zadev, Tavašanović, je razposlal okrožnim prefektom okrožnico, v kateri navaja razloge za sklicanje vojaštva podvrženih množ in petrebo, da se vrede konscriptijski zapisniki, ob enem pa navaja predpise vojne osnove, po katerih se morajo vsako leto vršiti orožne vaje. Minister imenuje vse govorice o vojskinih namerah za tendenciozne izmišljive ter pozivlje prefekte, naj z vso postavno strogostjo postopajo zoper razširjevalce teh vesti ter podučé narod, da na vsem tem ni pičice resnice.

V južni **Rusiji** preti lakota. „Corr. de l'Est“ poroča iz Odesa: Vsled slabe letine v južni Rusiji bojé se, da bo mej kmetiskim prebivalstvom karkovske gubernije po zimi izbruhnila lakota. Tesno je pri sreču oblastnjakom, kajti verjetno je, da bodo to okoliščino porabili nihilisti ter upihali nemire in izgrede. Redarstvo ima že sedaj noč in dan obilo posla. Posrečilo se mu je zadnje dni, da je zasledilo tiskarno, v kateri so se tiskali nihilistični pozivi za južno-rusko prebivalstvo. Pri tej priložnosti so odvedli v zapor neko žensko in mladega moža. Vzlic temu je pa gotovo, da so v Odesi še druge enake tiskarne, katerih pa redarstvo dosedaj še ni moglo zaslediti.

Zaradi reorganizacije francoske vojne namerava **Nemčija** zopet pomnožiti svojo armado. Poluuračni listi se že potezajo za ta načrt. To poročilo je gotovo verjetnejše, nego ono o — razoroževalnem shodu na Dunaji. Čudne so današnje „mirovne razmere“. „Nordd. Allg. Ztg.“ objavlja brez komentarja poziv „hamburskega dopisovalca“, naj Nemčija ne drži križem rok z ozirom na stalno napredovanje francoske vojne sile. To je nov, a zelo priljubljen način, da se dela javno mnenje. Radovedni smo, ali se bo ta načrt s strani Nemčije nasvetoval tudi zaveznikom? — Ob enem z bohumijskim katoliškim shodom se vrši tam učiteljsko zborovanje, kateremu je namen, da se ustanovi zveza vseh nemških katoliških učiteljev. Vdeležba je velikanska ter sta se celó iz Francije oglasila dva učitelja. — Bavarski katoliški shod se bo sešel dne 23. septembra. Dne 1. septembra bo izšel velik poziv, podpisan od več sto odličnih katoličanov.

Bivši **francoski** minister (z Gambetto) Allain-Targé je odklonil ponujeno mu kandidatno v Villetu; v dotičnem pismu pravi med drugim: „Mnogi naši vodje so se izneverili načelom in sporočilom, ki so bila naša moč in čast; večina stranke je tudi krenila na njihovo pot... Mnogo v našem prejšnjem programu tirjanih zboljševanj se je žrtvalo več ali manj „mastnim službam“. Allain-Targé je s tem republikancem dal hud udarec, ker jih imenuje samopašne izdajice na lastni stvari. Vzlic takim neugodnostim pa si ministri vendar po možnosti gladijo pot za prihodnje volitve. Takó je naučni minister Fallières razposlal vsem prefektom okrožnico, da jo izročé učiteljem. Okrožnica pravi: „Republika je preskrbela učiteljem častno stališče in zboljšala položaj, zaradi tega pa ne more trpeti, da bi učitelji pod izgovorom politične nevtiralnosti stali mej nasprotniki republike. Sicer ni treba, da postanejo politični agitatorji, na drugi strani pa tudi ne smejo kazati politične nebrzičnosti, ki bi bila najočitnejša izjava zoper republiko.“ — To je tedaj ona hvalisana prostost v Franciji!

V **angleški** spodnji zbornici je parlamentni tajnik baron Worms naznanil, da je vlada sklenila v trgovinske svrhe in v interesu naseljevanja v pokrajinah severno od britske Behuane dovoliti varstveno pismo ustanovljeni družbi. Določbe tega pisma še niso konečno dognane. Razmerje te družbe k domačincem in sosednjim tujim silam bo ostalo pod nadzorstvom angleške vlade ter družba ne bo imela pravice, pridobivati si novo zemljo brez izrečnega vladnega dovoljenja.

Italijanski kralj in prestolonaslednik sta se povrnila v Rim. Odposlanstvo šoaškega kralja je predvčeraj popoldne ob 3. uri došlo iz Napolja v Rim. Na kolodvoru so je sprejeli zastopniki ministerstva zunanjih zadev, prefekt in župan, stotnija orožnikov pa je potem goste v „villa Marasiori“ spremila. — Eskomptna banka v Turinu je ustavila plačevanje.

Vest, da je vlada **švicarskega** kantona solothurnskega enako bernski vladi prepovedala papeževo okrožnico o Brunovi slavnosti in celó slednjo prekosila, ne potrjuje se; solothurnska vlada v tem oziru še ni ničesa konečno sklenila. Upati se ne sme tedaj, da si bo stvar premislila ter prišla do previdnosti.

„Standard“ je izvedel iz Aten: „Vzlic temu, da se je na **Kreti** proglasilo obsedno stanje in pomnožilo vojaštvo, vlada vendar v kanejskem okraju neprestana zmehnjava. Mohamedanci skrunijo krščanske mrlične ter izvršujejo druge grozovitosti. Boji mej mohamedanci in kristijani nočejo prenehati. Polja, vinogradi in poslopja so opustošena. V kisamskem okraju je bilo pet kristijanov usmrtenih. Te vesti vzbujajo na Grškem veliko razburjenost. Ako se ne bo de kmalu obrnilo na boljše, grška vlada ne bo mogla braniti, da ne bi odšli na Kreto oddelki grških prostovoljcev vstajnikom na pomoč.“ — Menda zadostuje, če se pomisli, da je to poročilo grškega vira?

Izvirni dopisi.

Z **Gorenjskega**, dne 26. avgusta. Ko je slavn rimski vojskovodja P. Aemilij Scipijon, tako se bere v zgodovini, starodavno mesto Kartago z ognjem in mečem rušil in tudi razdejal, se je britko jokaj modrijan Kleander, gledajoč mestne razvaline. In Kleander je bil pagan. Ako bi pa danes isti modrijan zapustil smrtno spanje v črni prsti ter prišel kot kristijan mej živi svet in se usedel tam gori nad Jesenicami na visoki Mžaklji, zroč v dolino proti Savi, rečem, da bi še grenkejšé solze pretakal, kakor nekda. Pa zakaj bi jokaj? Vsaj se ondi ne podira nobena Kartago, marveč se le gradi velikanska tovarna, da ji ne bode z lepa para. Kot kristijan bi moral točiti krvave solze, kajti ondi se vrše reči, kakoršnih se mora sramovati tudi hudobno srce. Sprehajaj se o mraku od Javornika tija gori do Save in nazaj, zatisnil bodeš oči, da ne vidiš kaj takega, kar bi te prav gotovo z rudečico polilo. Ni čuda tedaj, da je neki spoštovani jeseniški sivček vzdihnil, rekoč: „Sramežljivost danes pod mizo žaluje, nesramnost pa mogočno kraljuje!“ Kaj porekó k temu tujci, ki zahajajo v to prijetno dolino uživati sveži zrak, pa morajo kaj takega gledati? Kaj porekó oni, ki pridejo iz daljnih mest oddahnit se in iskat ljubelega miru, pa ga ne najdejo? Kaj ni miru v tako ljubeznjivi dolini? Resnično, ni ga, ker vsako nedeljo in vsak praznik od ranega jutra do črne noči in večkrat še mej tednom razgraja od Save do Jesenic in nazaj pijana, rekel bi, podivjana, od vseh vetrov značena druhal, prava sodrga, ki moti in kali tihi mir svetega dne s kričanjem, z nesramnimi pohujšljivimi pesmami, s preklinjevanjem in z ostudnim govorjenjem tako, da mora vsakega poštenjaka strah in groza spreleteti. Za cerkev pa in službo božjo se ta v petek in svetek jednako umazana in raztrgana sodrga ne zmeni. To jej je deveta briga. Peščica izmej njih — le — sevéda je izvzeta. Ni čuda torej, da pošteni Jeseničarji zmajujoč z glavami rekajo, da kaj takega še ni bilo, kar trg stoji!

Kaj pa slavno županstvo? Ali ne bi bilo dobro in koristno, da bi slovesno prijezdilo na mogočnem konji s svojimi paragrafi na dan ter privoščilo in preskrbelo davkoplačevalcem vsaj za jeden „groš“ milega miru? Pa o tem drugi pot kaj več. In ta prelepi, dobro izvežbani in oličani zbor razgrajalcev najela je mej drugimi še poštenimi delavci za svojo velikansko zgradbo tudi ona obrtna družba, koje udje se kristijanom prištevajo! Pri teh besedah bi se naš gorenjski kmetič čudno namuznil in za ušesi popraskal, kmetič pravim, ki pozná ude te družbe. Facta loquuntur! Z lastnimi očmi smo videli že večkrat, kako se je delalo tudi ob nedeljah ondi na Savi pri velikanski zgradbi. Tako se je na primer dne 4. avgusta ves dopoldan vozil „šoder“ na novo železnično, do nove tovarne držečo progo. Pa zakaj? Ali je bila morda kaka nujna sila? Ali se je zopet morda kaj podiralo samo od sebe, kakor preje jedenkrat? O kaj še, ampak delalo se je samo zato, da se je osramotil Gospodov dan. In to se godi vedno, kedar se onim „na jeziku kristijanom“ poljubi dati ukaz. Ako se pa povelje ne izvrši, preti se ubogim delavcem z odpustom iz službe ali pa z odtrganjem plače, ki je neki že tako silno pičila. To bi sklepal človek iz tega, ker nekateri izmej teh delavev ogersko substractio praktično izvršujejo po jeseniškem polji.

In zdaj, povej mi, dragi čitatelj, ali ni to grdo nasilstvo in trpinčenje ubogih delavcev, kateri so še pošteni? Prašam pa, zakaj se skrunijo tako nesramno Gospodovi prazniki? Ali bi ne bilo prav, da bi se postavil kak zakon, ki bi zabranjeval tako nasilstvo in pohujšanje, ki bi čuval praznike Gospodove pred oskrnjevanjem, ki bi tudi ubogim delavcem privoščil vsaj toliko počitka, da bi oni mogli opraviti svojo versko dolžnost, kateri imajo še kaj vesti? Da resnično, besede Zveličarjeve: „Gorjé svetu zaradi pohujšanja“ uresničujejo se tudi tu! Kjer se zida brez Boga, zida se na pesek. In to je tukaj očividna resnica, kajti zidovje se jim je že samo podiralo, če tudi je bilo videti močno, da bi je irredentovska bomba ne razrušila. In neki izmej tujih voditeljev, g. H., si je prišedši na Dunaj sam vzel življenje. Ljudje stikajoč glave se povprašujejo: zakaj? Ali v korist ali v škodo družbenega podjetja? Človek bistrih oči in modre glavičice poznajoč savske razmere, bi ti to stvar hitro razjasnil. Našel bi ti lahko, dragi čitatelj, še več enakih dogodajev pri tem podjetji, ki jasno pričajo, da kjer ni bla-

goslova božjega, je prazen ves trud. Pa bodi za danes dovolj. Rečem le še, da je že skrajni čas, da bi posvetna oblast pri tem početji kaj storila v občni blagor, vsaj tu ne trpi le posamezni človek, marveč blagor cele občine. Kar namreč sedaj tujci počenjajo, to bodo domačini posnemali in nadaljevali v svoj časní in večni pogin!

Potovalec po dolini.

Iz **Trebnjega**, 25. avgusta. (Beseda tiskarni družbe sv. Mohora v Celovci.) V Vašem cenjenem listu šte. 191 z dne 22. t. m. sem čital dopis iz „Polja“, in moram odkritosrčno reči, da me je isti tako razjezil, da si nisem vedel drugače duška dati, nego da v tej zadevi sedaj tudi jaz izpregovorim nekoliko besedi. — Ne vem sicer, kako in koga mislijo gospodje nemški uradniki Leykamove papirnice v Velčah, kajti vsi, ki tam službujejo, so navdahnjeni več ali manj z velikonemškim duhom, v katerem tudi strogo postopajo, ne da bi se spomnili, da živijo med Slovenci na slovenski zemlji. Kako prepričanje ima eden ali drugi, to nas prav nič ne briga, nikakor si pa mi Slovenci od teh k nam naseljenih gospodičev ne moremo pustiti, da bi nas tako nesramno v naših čutilih žalili ter nas Slovence imeli za svoj „Gesindel.“ Ne bodem se dolgo pečal s to zadevo, nego preidem takoj na drugo, bolj zanimivo.

Kolikor mi je znano od časa, ko sem imel priliko obiskati Celovec ter si ogledati tam podrobneje tudi podjetje slavne naše družbe sv. Mohora, naročuje ta tiskarna ves svoj papir za družbine knjige pri Leykamovi papirnici. Da ta tovarna od Slovencev, od onih, katere si upajo njeni uradniki pitati z „Gesindelnom“, požre na leto ogromno svoto slovenskega denarja, je žalostna resnica, in skrajni čas je, da si ta naša družba, katero vzdržujemo s svojim težko zasluženim denarjem edino le mi Slovenci sami, poišče drugo tovarno, katera bode gotovo nam in našemu slovenskemu narodu bolj pravična, če bode imela od njega zaslužek, nego je pa Leykamova s svojimi mogočnimi nemškimi gospodi.

Kol s kolom! Ne bodimo sedaj, ko nas hoče vsak pritepenec v obraz biti in z naše lastne zemlje pregnati, tako bedasti, da bi se pri vsem tem, da jim dajemo kruh in zaslužek, morali pustiti od njih še psovati. Pokažimo tem kukavicam, da smo možje in da smo ponosni na svoj narod, prisilimo jih, da nas bodo spoštovali. Obračamo se tedaj do slavnega odbora družbe sv. Mohora z uljudnim vprašanjem:

1. Ali mu je znano, da je bila družba sv. Mohora pred leti napadena v listu „Grazer Tagespost“, kateri list je organ Leykamovega podjetja;

2. ali mu je znan dopis iz Polja v 191. številki „Slovenca“, in

3. kaj misli storiti in ali hoče res še nadalje, ne oziraje se na vedno psovanje in grdenje našega slovenskega naroda od strani teh gospodov privilegovanih hujšakcev, svoj potrebni papir naročevati pri Leykamovi papirnici?

Iz mestnega zbora ljubljanskega.

V Ljubljani, dne 27. avgusta.

I. Župan Grasselli imenuje overovateljema današnjega zapisnika odbornika dr. Tavčarja in Ivana Hribarja. Ker zoper zapisnik zadnje seje ni ugovorov, proglasi se za odobren. — Povodom rojstnega dne Nj. veličanstva dne 18. t. m. se je župan poklonil gosp. deželnemu predsedniku, da mu je izrazil najudanejša voščila za presvetlega cesarja in ga prosil, naj jih sporoči na Najvišje mesto, kar se je tudi zgodilo. Vzame se z odobravanjem na znanje. — Dne 15. t. m. je zadela mesto in njega zastop britka izguba. Umrl je v Stražišti poleg Kranja marljivi in delavni član mestnega zastopa, vrli narodnjak M. Pakič. Izvoljen je bil v to korporacijo že leta 1865 ter v njej ostal do 1868. l. Leta 1883 je bil z nova izbran in še-le smrt je postavila mejo temu njegovemu javnemu delovanju. Župan je v imenu mestnega zastopa objavil naznanilo njegove smrti ter položil venec na pokojnikovo krsto. (Dobro, dobro!) Zbor vstane v znak sožalja, kar se zabeleži v zapisnik današnje seje. — Vlada je mestnemu magistratu poslala dopis, v katerem naučno ministerstvo pozivlje mestni zastop, da izvoli dva člana v nadzorovalni odbor strokovne šole za šivanje čipek. Lansko leto decembra sta bila v nadzorovalni odbor oddleka za lesni obrt izbrana svetovalec Hrasky in Klein. Župan predlaga, da se v smislu napominanega dopisa ta dva gospoda odpošljeta tudi v odbor za šivanje čipek. Zbor

pritrđi. — Okrajno glavarstvo ljubljansko pozivlje z dopisom mestni zastop, da odpošlje svoje pooblaščenke k obravnavi, ki se bo v zadevi vtelesenja podturnskih parcel v mestno občino vršila pri tem uradu dne 16. septembra ob 10. uri dopoldne in katere se bodo vdeležili vsi interesentje. Po predlogu Ravniharjevem se v to določijo gg.: župan, dr. Bleiweis in dr. Tavčar. — Goriška občina je poslala računski zaključek za leto 1888, kraljevo mesto Praga pa statistično knjigo za leto 1885. Mestnim odbornikom so na razpolago v magistratni registraturi.

II. a) V imenu personalnega in pravnega odseka poroča svetnik Gogola o prošnji Viktorja Withalma, da se izbriše služnost, vknjižena na Kolizeji v korist mesta. Prvi lastnik tega poslopja se je proti temu, da se mu je brezplačno odstopil stavbeni prostor, zavezal na večne čase določiti Kolizej za jahalnico in vojašnico, kar se je tudi vknjižilo. Ker sta pa dejanski obe služnosti prenehali, prosi sedanji lastnik V. Withalm, naj se mu dovoli izbris te vknjižbe. Gledé jahalnice je njegovo prošnjo deželni odbor, oziroma deželni zbor kot naslednik nekdanjih deželnih stanov uslišal, a pod tem pogojem, če gledé vojašnice dá dovoljenje tudi mestni zbor. Prošilec je pripravljen v odškodnino za ta izbris odstopiti brezplačno primeren prostor za nameravano novo cesto, ki bo vezala Tržaško in Marije Terezije cesto. Ker se bo pa zgradila tudi še druga cesta od Mayerjeve vile poleg vojaško-bolnišničnega vrta do protestantske cerkve in se bo v ta namen tudi potrebovalo nekoliko Withalmovega prostora, Withalm pa v to noče dovoliti, ne more danes odsek staviti še končnih predlogov. Nasvetuje tedaj, naj se zadeva vrne mestnemu magistratu, da se ta še pogaja z Withalmom ter o svojem času poroča mestnemu zboru, kar obvelja. (Konec sledi.)

Dnevne novice.

(Najvišji dar.) Presvetli cesar je podaril tukajšnjemu bolniškemu podpornemu društvu pomočnih uradnikov kot ustanovni donesek 100 gld.

(Odlikovanje.) Častni kanonik in dekan v Pičnu (Pedena) v Istri preč. gosp. Jakob Stariha je od presvetlega cesarja odlikovan z viteškim križcem Fran Josipovega reda.

(Deželni zbori) ne bodo sklicani pred oktobrom; vendar se poročila o tem ne strinjajo. Tako piše „Prager Abendblatt“, da se bode državni zbor sešel kmalu po sklepu deželnih zborov — skoraj gotovo koncem oktobra; „Sonn- und Montagszeitung“ pa vé povedati, da bodo deželni zbori sklicani koncem novembra; „Politik“ pa vé iz zanesljivega vira, da se bode češki deželni zbor sešel dne 2. oktobra. Skoraj gotovo bode vlada tudi ostale deželne zборе sklicala začetkom oktobra, državni zbor pa v drugi polovici novembra.

(Preselil) se bode v soboto iz Ljubljane gosp. A. Marcovich, dosedanji ravnatelj tukajšnje kaznilnice na „Gradu“, v Maribor, v svoj novi delokrog. Deloval je pri nas skozi pet let, ter si s svojim sicer — kakor je potrebno — strogim, a vse-skozi pravičnim ravnanjem pridobil spoštovanje pri kaznjencih, kakor pri uradnikih. Vselej je bil pripravljen dovoliti to, kar bi utegnili versko prepričanje in pravno življenje podložnih oživljati in utrjevati. Pod njegovim vodstvom vravalo se je v tukajšnji kaznilnici delo kaznjencev tako, da so sicer opravljene pritožbe naših obrtnikov o konkurenciji morale popolnoma utihniti. Oskrbel je tudi predilnico in tkalnico za sukno, ki daje potrebno obleko i drugim kaznilnicam. Za vrejevanje hudournikov po Koroškem in Gorenjskem je vedel izbrati vselej zanesljivih kaznjencev, ki so — delujoč na prostem — to prostost s popolno zvestobo in natančnostjo porabili. Sploh smo poznali v g. Marcovichu moža, ki ima bogatih izkušenj in je bil kot tak pri nas popolnoma na svojem mestu. Mi bi obžalovali, da se loči iz Ljubljane, da nas ne tolaži zavest, da bode, odlikovan z obširnejšim in častnejšim delokrogom v Mariboru, ondi imel priliko, delovati tem vspešneje in vstrajneje v težavnem svojem poklicu.

(Dreotova zapuščina.) Gosp. Dekleva je kot pooblaščenec gosp. Josipa Gorupa kupil vrt na Rimski cesti za 8502 gld.; hišo na Rimski cesti št. 4. je kupil gostilničar Al. Zajec za 8612 gld. Nekdanjo Baumgartnerjevo hišo na Emonski cesti št. 2., cenjeno na 36.000 gld., ni hotel nihče kupiti. Večji travnik je kupil g. Ernest Hammer-

schmidt za 1807 gld., manjši g. A. Hauptmann za 995 gld.

(Imenovanje.) Vladni koncipist pri tržaškem namestništvu pl. Rubelli je imenovan okr. komisarjem in praktikant pl. Kleinmayr vladnim koncipistom.

(Tamburaši „Merkurja“) so se včeraj odpeljali iz Pariza in se pripeljejo v petek preko Zidanega mosta v Zagreb. Tamburaški zbor „Kola“ se je povrnil v soboto iz Pariza.

(Vabilo) k zabavnemu večeru, koji priredé v prostorih g. Grebenca dijaki iz Vel. Lašč v korist „podpornemu društvu za slovenske velikošolce na Dunaji“ dne 1. septembra. — Vspored: 1. Pozdrav, govori g. Iv. Hočevár. — 2. Abt: „Na morju“, „Gorska cvetica“, samospeva s spremljevanjem na glasoviru, poje gđ. Ela Schifferer-jeva. — 3. S. Gregorčič: „Jeftejeva prisega“, deklamuje g. Jos. T. — 4. Leybach J.: Fantazija na klavirju, igra g. Jos. Pavčič. — 5. „Blaznica v prvem nadstropji“, vesela igra v enem dejanji; poslovenil J. Starč. — 6. Prosta zabava. — Vstopnina 30 novčičev. Nadplačila se z ozirom na blagi namen hvaležno sprejmó. — Začetek točno ob osmi uri zvečer. K obilni vdeležbi najljubdeje vabi ODBOR.

(Književnost.) Te dni je izšlo v zalogi Janeza Giontinija v Ljubljani petero raznih knjižic za priprosto ljudstvo, in sicer: „Izdajalca domovine“, povest, spisal Vaclav Kredba, poslovenil H. Podkrajšek; „Kara Petrović, osvoboditelj Srbije“, zgodovinska povest, preložil Ivan Urbanec; „Doma in na tujem“, povest iz preteklega stoletja, spisal * * *; „Učenke v petih delih sveta“, spisala Elizabeta Berthet, prevel Anton Sušnik; „Pravljice in pripovedke za mladino“, zbral Dominicus. Knjižice še nismo utegnili prečitati, torej tudi ne oceniti. — V Pustetovi zalogi v Regensburgu so ravnokar izšle nove izdaje: „Manuale clericorum“, cena 2 gl. 52 kr.; „Vorbereitung auf einen guten Tod“ von P. Carl Ambr. Cattaneo S. J., cena 1 gl. 44 kr.; jako priročna in lična knjižica „Rituale parvum“, cena 96 kr.; „Diurnale parvum“, vezana 1 gl. 50 kr. Ta knjižica ima v jako lepem tisku vse dele brevirja z dotičnimi molitvami in je kaj primerna za popotovanje.

Telegrami.

Dunaj, 28. avgusta. „Fremdenblatt“ pravi, da so od panslavistične strani razširjene vesti, trdeče, da so avstrijski častniki spremljali pošiljatev topov z Dunaja v Bolgarijo, popolnoma izmišljene. Nobeden avstrijski častnik ni v kaki bolgarski trdnjavi, da bi nadzoroval utrjevalna dela, ravno tako malo se misli na slučajno poveljništvo avstrijskih častnikov v bolgarski vojni.

Potsdam, 28. avgusta. Cesar je v Kuestrin s posebnim vlakom k trdnjavskim vojaškim vajam odpotoval.

Pariz, 28. avgusta. Pri shodu v „cirque Fernando“, katerega se je vdeležilo 5000 oseb, je boulangistiški poslanec Laguerre vlado napadel ter kritikoval razsodbo državnega sodišča. Shod je sprejel dnevni red v boulangistiškem smislu. Občinstvo v okolici cirkusa

je na redarstvo kamenje metalo. Konjiška straža je občinstvo napadla ter mnogo oseb zgrabila. Sicer ni bilo izgrediv.

Umrli so:

26. avgusta. Amalija Vadnov, konduktarjeva hči, 16 mes., Kolodvorske ulice 24, jetika.

V bolnišnici:

23. avgusta. Mihajl Škerl, gostjač, 77 let, kron. črevesni katar.

24. avgusta. Jakob Jelenc, delavec, 68 let, dementia senilis.

26. avgusta. Jakob Marn, delavec, 51 let, jetika.

Vremensko sporočilo.

Dan	Čas	Stanje	Veter	Vreme	Mokrine na 24 ur v mm
	opazovanja	zrakomera v mm	toplomera po Celziju		
28.	7. u. jut.	737.1	12.2	sl. sever	oblačno
	2. u. pop.	736.5	19.2	sl. zap.	del. jasno
	9. u. zveč.	738.7	12.2	„	oblačno

Srednja temperatura 11.2° za 6.4° pod normalom.

Dunajska borza.

(Telegrafično poročilo.)

28. avgusta.

Papirna renta 5% po 100 gl. (s 16% davka)	83 gl. 50 kr.
Srebrna „ 5% „ 100 „ „ 16% „	84 „ 35 „
5% avstr. zlata renta, davka prosta	109 „ 90 „
Papirna renta, davka prosta	99 „ 35 „
Akcije avstr.-ogerske banke	906 „
Kreditne akcije	305 „ 40 „
London	119 „ 25 „
Srebro	— „
Francoski napoleond.	9 „ 46 „
Cesarski cekini	5 „ 64 „
Nemške marke	58 „ 20 „

Dva dijaka

se sprejmeta na hrano in stanovanje. Natančneje se izvé v Rožni ulici št. 27, I. nadstropje na levo. (2—1)

Deček,

14 let star, ki je zvršil prvi gimnazijski razred, želi priti kot učenec v kako prodajalnico z mešanim blagom na deželi. (2-2) Več se izvé v „Katoliški Tiskarni“.

Brata Eberl,

izdelovalca oljnatih barv, firnečev, lakov in napisov.

Pleskarska obrt za stavbe in meblje.

Ljubljana,

za Frančiškansko cerkvijo v g. J. Vilharja hiši št. 4.

priloga prečast. duhovščini in p. n. občinstvu vse v njiju stroko spadajoče delo v mestu in na deželi kot znano reelinno fino delo in najnižje cene.

Posebno priporočilne za prekupece so oljnaté barve v ploščevinastih pušicah (Bleichbüchsen) v domačem lanenem oljnatem firneži najfinije naribane in boljše nego vse te vrste v prodajalnah. (14)

Cenike na zahtevanje.

Tuji.

26. avgusta.

Pri Matcu: Fortdran, Spitzer, dr. Zeller, Polaček, Stišnoska, Vetzal in Hartman z Dunaja. — Plantar iz Radovljice. — dr. Winkler, c. kr. prof., iz Beljaka.

Radenska kislá voda ob vznožji Slovenskih goríc, ne zamenjati z Radgonsko, to je Radkersburger.

Čeravno Radenska kislá voda stoji več kakor jeden dan v odprti posodi, vendar se peni prav močno, ako se z vinom pomeša, ker ima v sebi spojene ogljikove kisline. To svojstvo pa jo odlikuje pred mnogimi drugimi kislimi vodami, katere imajo navadno le prosto ali manj trdno spojeno ogljikovo kislino, ki se pogubi in razkadi kakor se steklenica odmaši.

Radenska

kislá voda po natriju in litiju najbogatejša

preskušeno zdravilno sredstvo proti mehurnim boleznim, protinu, kamenci v mehurju, dalje proti boleznim v želodcu, mokril, dolgotrajnem kataru dihal, zlatej žili in zlatenici.

Pokusi dr. Jev: Garroda, Biswagera, Cantanija, Ure-ja so dokazali, da ima Radein največjo raztopivno moč pri sečnokislilih, usednih izločkih, iz česa se sklepa na najugodnejše načine Radenske vode.

Kot okrepčujoča pijača z vinom ali sadnimi sokovi in sladkorjem pomociana, je Radenska kislá voda v obče priljubljena.

Kopališče Radensko. Kopanje v slatini in v jeklenici vpliva posebno pri: protinu, bolečinah mokril, malokrvnosti, ženskih boleznih, slabostih itd.

Stanovišča po ceni. Prospekt (brezplačno) od ravnateljstva.

Kopališče Radenci blizu Ljutomeru.

Zaloga kisle vode pri: F. Plautzu in M. Kastner-ju v Ljubljani. (42)